

„Nielegalna imigracja – skala problemu na obszarze Euroregionu Nysa”

Szanowni Państwo!

Przedmiotem mojego wystąpienia będzie przybliżenie, oczywiście w sporym skrócie, z uwagi na złożoność i zakres tematu, problemu nielegalnej imigracji w obszarze Euroregionu Nysa.

Wobec tego, iż w zakresie analizowanego zagadnienia wspólnym mianownikiem jest linia granic wewnętrznych trzech państw, a zaproszonym gościom z Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Czeskiej problem ten w oparciu o prace ich służb granicznych jest niewątpliwie znany, skoncentruję się na omówieniu go w oparciu o dane uzyskane dzięki uprzejmości Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w Krośnie Odrzańskim, a dotyczące terytorium obszaru stanowiącego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Nim przejdę do przedstawienia danych statystycznych za miniony rok, zaznaczenia wymaga, iż nielegalne przepływy migracyjne stanowią jednak zagrożenie nie tylko dla państw, lecz także dla osób migrujących. Nielegalni imigranci są niejednokrotnie pokrzywdzonymi przestępstwem handlu ludźmi (art. 189a kodeksu karnego), zmuszani do niewolniczej pracy (art. 189 kodeksu karnego, art. 191§1 kodeksu karnego) lub świadczenia usług seksualnych (art. 203 kodeksu karnego).

Z drugiej jednak strony, przekraczając nielegalnie granicę Rzeczypospolitej Polskiej, sami wypełniają znamiona ustawowe w art. 49a § 1 kodeksu wykroczeń, a zatem dyspozycję przepisu stanowiącą, iż „Kto wbrew przepisom przekracza granicę Rzeczypospolitej Polskiej podlega karze grzywny”. Zaznaczyć należy, iż do dnia 24 sierpnia 2005 roku czyn, o którym mowa wyżej, stanowił występki z art. 264§1 kodeksu karnego stanowiący, iż „Kto wbrew przepisom przekracza granicę Rzeczypospolitej Polskiej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”. Myślę, że ten zapis niestety ośmielił do podejmowania prób nielegalnego przekraczania granicy, ponieważ konsekwencje związane z nieudaną próbą przestały być tak w wysokim stopniu dotkliwe i zniechęcające. W owym okresie wykonywałem czynności służbowej w Prokuraturze Rejonowej w Zgorzelcu i -o ile mnie pamięć nie myli-wobec 90% cudzoziemców zatrzymanych w związku z usiłowaniem nielegalnego przekroczenia granicy stosowane było tymczasowe aresztowanie, a to wobec braku miejsca stałego pobytu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Obecnie zgodnie z przepisami ustawy z 12 grudnia 2013 roku (Dz.

U. 2016, Numer 1990 j.t ze zmianami) wobec cudzoziemców nielegalnie przebywających na terytorium RP może być stosowane: zobowiązanie do powrotu orzekane decyzją administracyjną właściwego terytorialnie wojewody (artykuł 394 cytowanej ustawy) lub umieszczenie w ośrodku strzeżonym w szczególności w przypadku:

- gdy istnieje prawdopodobieństwo wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego powrotu,
- gdy wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego powrotu,
- gdy cudzoziemiec nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, a natychmiastowe wykonanie tej decyzji nie jest możliwe,
- lub istnieje konieczność zabezpieczenia przekazania cudzoziemca zgodnie z art.28 rozporządzenia 604/2013, w przypadku prawdopodobieństwa jego ucieczki, a natychmiastowe przekazanie do innego państwa członkowskiego nie jest możliwe (art. 398 ust. 1 cytowanej ustawy),

W szczególnych wypadkach, kiedy istnieje uzasadniona obawa, że cudzoziemiec nie podporządkuje się zasadom pobytu obowiązującym w strzeżonym ośrodku, może być orzeczony wobec niego areszt tymczasowy, który wykonuje się w pomieszczeniach strzeżonych ośrodków lub w pomieszczeniach Straży Granicznej przeznaczonych dla osób zatrzymanych (art.399 ust. 1 i 2 cytowanej ustawy). Zarówno umieszczenie cudzoziemców w ośrodku strzeżonym jaki i zastosowanie aresztu następuje w drodze postanowienia Sądu (art. 400 cytowanej ustawy).

Należy podkreślić, iż wspomniana ustawa w nowym brzmieniu w porównaniu do ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o cudzoziemcach (Dz. U. z 2011 r. poz. 1573, z 2012 r. poz. 589 i 769 oraz z 2013 r. poz. 628) wprowadza szereg zmian, obejmując zakresem regulacji:

- przekraczanie granicy przez cudzoziemców (w tym w ramach małego ruchu granicznego);
- wydawanie, unieważnianie i cofanie wiz cudzoziemcom;
- wydawanie zezwoleń na pobyt czasowy i stały oraz zezwoleń na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;
- dokumenty wydawane cudzoziemcom;
- prowadzenie przez uprawnione organy kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- zobowiązywanie cudzoziemców do powrotu (w tym udzielanie ochrony przed wydaleniem);
- zatrzymywanie cudzoziemców oraz funkcjonowanie strzeżonych ośrodków.

Jednocześnie dokonano wdrożenia do krajowego porządku prawnego 15 dyrektyw unijnych, w tym: dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (dyrektywa powrotowa), jak również dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim (niebieska karta).

Przepisy nowej ustawy o cudzoziemcach wprowadzają także zmiany w zakresie właściwości organów prowadzących na ich podstawie postępowania administracyjne w sprawach cudzoziemców. W zakresie legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwymi organami są wojewodowie oraz Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Kompetencje związane ze zwalczaniem nielegalnej migracji – począwszy od stwierdzenia, czy pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest legalny czy też nie, poprzez wydawanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu i w określonych przepisami przypadkach także wydalenie (przymusowe wykonanie tej decyzji) – należą do właściwych organów Straży Granicznej.

Decyzje o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu są wydawane z urzędu przez komendanta oddziału lub komendanta placówki Straży Granicznej, który stwierdzi zaistnienie przesłanki uzasadniającej jej wydanie. Ponadto organami uprawnionymi do występowania do właściwego organu Straży Granicznej z wnioskiem o wydanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu są także: wojewoda, Minister Obrony Narodowej, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Agencji Wywiadu, organ Służby Celnej, komendant wojewódzki lub komendant powiatowy (miejski) Policji.

Jednocześnie zmianie uległy zakresy kompetencji organów właściwych do rozpatrywania spraw dotyczących udzielania cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jakimi są Szef Urzędu do spraw Cudzoziemców oraz Rada do spraw Uchodźców. Z chwilą wejścia w życie przepisów nowej ustawy organy te rozstrzygają wyłącznie o udzieleniu lub odmowie udzielenia cudzoziemcowi ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – bez orzekania o wydaleniu go z tego terytorium. W przypadku wydania cudzoziemcowi decyzji o umorzeniu postępowania lub o odmowie nadania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej przez którykolwiek z ww. organów, ma on ustawowy obowiązek poinformowania o tym fakcie organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, gdy decyzja w tej sprawie stanie się ostateczna.

Organ Straży Granicznej wszczyna wobec cudzoziemca postępowanie w sprawie

zobowiązania go do powrotu, o ile cudzoziemiec nie opuści terytorium Polski w terminie 30 dni od dnia, w którym wydana mu decyzja stanie się ostateczna, a w przypadku wydania decyzji przez organ wyższego stopnia – od dnia, w którym decyzja ostateczna zostanie cudzoziemcowi doręczona.

Właściwość Straży Granicznej obejmuje również prowadzenie postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi ochrony przed wydaleniem, tj. udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany oraz wydawanie dokumentów w tych sprawach, o ile zaistnieją przeszkody natury prawnej lub praktycznej w zakresie powrotu cudzoziemca nielegalnie przebywającego na terytorium RP do swojego kraju.

Straż Graniczna wydaje także cudzoziemcom kolejne karty pobytu lub dokumenty „zgoda na pobyt tolerowany” po upływie ważności posiadanych przez nich dokumentów, wydanych w związku z decyzjami wojewodów, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców lub Rady do Spraw Uchodźców, które to decyzje stały się z mocy prawa z dniem wejścia w życie nowej ustawy o cudzoziemcach – w zależności od okoliczności, na podstawie których zostały podjęte – decyzjami o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub udzieleniu zgody na pobyt tolerowany.

Ponadto Straż Graniczna orzeka o kosztach wykonania decyzji o zobowiązaniu do powrotu, w przypadku gdy w decyzji tej nie będzie możliwości orzeczenia o dobrowolnym terminie jej wykonania.

Należności z tytułu kosztów wydalenia mogą być potrącane ze środków pieniężnych cudzoziemca, znajdujących się w depozycie strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców. Ryczałt na ich pokrycie jest ustalany przez komendanta oddziału lub komendanta placówki Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, w jakim cudzoziemiec przebywa.

Nową zmianą dotyczącą cudzoziemców w polskim prawie jest wydawanie przez organy Straży Granicznej postanowień w sprawie zastosowania wobec cudzoziemca środków alternatywnych do umieszczenia w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców, takich jak:

1. zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu Straży Granicznej wskazanego w postanowieniu,
2. wpłaty zabezpieczenia pieniężnego w wysokości określonej w postanowieniu, nie niższej niż dwukrotność minimalnego wynagrodzenia przewidzianego w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
3. przekazania dokumentu podróży do depozytu organowi wskazanemu w postanowieniu,

4. zamieszkiwania w miejscu wyznaczonym w postanowieniu – do czasu wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Zatem obecnie owe sankcje są dalece łagodniejsze, w zestawieniu ze stosowanym jeszcze kilkanaście lat temu tymczasowym aresztowaniem. Nadto możliwość ruchu granicznego w oparciu o dowody tożsamości, bez paszportów i wiz znacznie ułatwia nielegalne przekraczanie granicy Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie dowodów osobistych utraconych przez obywateli polskich, opatrzonych fotografiami, do których starają się „upodobnić” cudzoziemcy, w szczególności z za wschodniej granicy. Tutaj wspomnę o śledztwie sygn. PO I Ds. 12.2017.Sp(c) prowadzonym aktualnie przez I Wydział Śledczy Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze przeciwko Walentynie W. Arturowi M. i innym, podejrzanym o udział w zorganizowanej grupie przestępczej, przedmiotem działania której jest organizowanie przekraczania wbrew przepisom granicy Rzeczypospolitej Polskiej, to jest o czyny z art. 258§1kk, art. 264§3kk i inne. Modus operandi tej grupy przestępczej polegał na dokonywaniu zakupów polskich dowodów osobistych, a następnie dobieraniu dokumentów opatrzonych fotografiami wizerunkowo zbliżonymi do cudzoziemców, głównie obywateli Ukrainy, zaopatrywanie ich w bilety lotnicze w jednym z legnickich biur podróży, transferowanie na berlińskie lotnisko i umieszczanie w samolotach odlatujących do Wielkiej Brytanii. Śledztwo, o którym mowa, jest w toku, a na chwilę obecną, jak ustalono, granicę Rzeczypospolitej Polskiej przekroczyło nielegalnie nie mniej niż szesnastu cudzoziemców, z których część została ujęta. Nadto w 2015 roku pod sygnaturą PO VDs.23.2016Sp(c) w miejscowej Prokuraturze Okręgowej prowadzone było śledztwo w sprawie zaistniałego w bliżej nieokreślonym dniu do 11 sierpnia 2015 roku w Szklarskiej Porębie organizowania innym osobom, w szczególności pochodzenia arabskiego, przekroczenia wbrew przepisom ustawy granicy Rzeczypospolitej Polskiej, to jest o czyny z art. 264 § 3 kk i inne. Podstawą wszczęcia śledztwa, było zatrzymanie pojazdu typu „BUS” z ponad trzydziestoma nielegalnymi imigrantami narodowości syryjskiej. Postępowanie to zostało połączone do śledztwa o tożsamym przedmiocie prowadzonego przez Małopolski Wydział Zamiejscowy Departamentu do Spraw Przestępczości i Korupcji Prokuratury Krajowej w Krakowie, który prowadzi śledztwo przeciwko członkom zorganizowanej grupy przestępczej zajmującej się tym procederem. Warto także wspomnieć o procederze legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będącego przedmiotem śledztwa VI DS. VI. Ds. 19/07/Sp przeciwko obywatelom Socjalistycznej Republiki Wietnamu Vu Xuan Thiem i Nguynen Van Khiem, którzy zorganizowali kilkudziesięciu Wietnamczykom zawarcie pozornych związków małżeńskich z obywatelkami polskimi, wyludzając z właściwych Urzędów Stanu Cywilnego poświadczające nieprawdę akty zawarcia małżeństw, stanowiące

następnie podstawę uzyskania dokumentów legalizujących pobyt. Wspomnieć tutaj warto, iż jeden z wspomnianych organizatorów tego proceduru, a którym przedstawiono zarzuty popełnienia czynów z art. 264a§1kk i inne, sam kilkakrotnie, posługując się dokumentami potencjalnych uczestników ceremonii ślubnych, stawał zamiast nich na ślubnym kobiercu, wykorzystując panujące nie tylko chyba w Polsce przekonanie, iż Azjaci, w tym obywatele Wietnamu, są niezwykle do siebie podobni.

Szanowni Państwo,

twierdzenie, że procesy migracyjne mogą być kontrolowane przez państwa, wzbudza szereg kontrowersji. Wielu autorów publikujących na tematy pokrewne niniejszemu referatowi podziela pogląd, iż współczesne państwo narodowe ma ograniczone możliwości kontrolowania przepływów ludzi, wskazując jednocześnie na różne przyczyny słabości państwa w tym obszarze, takie jak: rozwój międzynarodowego systemu ochrony praw człowieka, procesy globalizacyjne, ponadnarodowe źródła podmiotowości i gwarancji statusu jednostki oraz supremacja międzynarodowych reżimów nad państwami narodowymi. Inni natomiast wskazują na bardziej wewnętrzne źródła, takie jak tradycje liberalne zakorzenione w państwach demokratycznych, czy też prawo reprezentowane przez niezależne sądy, które stojąc na straży nienadużywania siły i możliwości państwa, ograniczają jednocześnie jego zdolności kontrolne.

Bez wątpienia jednak państwo może podejmować działania zmierzające do ograniczenia zagrożeń wiążących się z nielegalną imigracją. Rzecz jasna, poza stosownymi procedurami i spójnym ustawodawstwem wewnętrznym dotyczącym cudzoziemców, niezwykle istotna jest współpraca służb granicznych państw stowarzyszonych w ramach Euroregionu Nysa. Podstawową rzeczą wydaje się tutaj współpraca służb zajmujących się ochroną granic państwowych, a zatem służb Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Czeskiej. Jak się wydaje, w obrębie Euroregionu Nysa i nie tylko, na dalszym odcinku granicy polsko – niemieckiej współpraca tych służb granicznych układa się wręcz modelowo. Wynika to z przede wszystkim z zadań jakie stawia ustawodawstwo tychże państw przed Strażą Graniczną i Policją. Wspólne patrole służb polskich, czeskich i niemieckich, utrzymywanie znajomości na tle służbowym nie tylko pomiędzy oficerami z pionu dowodzenia, z całą pewnością wpływają na jakość tej współpracy, albowiem należy wiedzieć i pamiętać o tym, iż działamy we wspólnym interesie i dla wspólnego dobra.

Szanowni Państwo,

nim przejdę do podania danych statystycznych dotyczących nielegalnej imigracji w Euroregionie Nysa, zaznaczyć należy, iż obszar trójstyku państw – uczestników konferencji w której bierzemy udział, pomimo wysokiej liczby nielegalnych przekroczeń granicy w obszarze Euroregionu Nysa, w związku z poszukiwaniem tras alternatywnych dla zamkniętego w ubiegłym roku tzw. szlaku zachodnio - bałkańskiego (Grecja, Macedonia, Serbia, Węgry i dalej), to odcinek granicy polsko czeskiej i polsko niemieckiej pozostający poza głównymi europejskimi szlakami migracyjnymi. Odcinek ten nie jest także alternatywą dla głównych europejskich szlaków migracyjnych. Przechodząc do zobrazowania danych statystycznych dotyczących nielegalnej imigracji w obszarze Euroregionu Nysa, posiłkowałam się będę danymi statystycznymi uzyskanymi dzięki uprzejmości Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej z siedzibą w Krośnie. Ramy tychże danych i badany teren wykracza nieco poza obszar Euroregionu Nysa, niemniej w pełni obrazuje skalę omawianego problemu.

I tak, na obszarze Województwa Dolnośląskiego obejmującego rzecz jasna polski obszar Euroregionu Nysa, operują placówki Straży Granicznej w Zgorzelcu, Kłodzku i Jeleniej Górze, a poza wskazanymi w Legnicy i we Wrocławiu.

Jak wynika z ustaleń, w 2016r roku na obszarze funkcjonowania Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w zatrzymano bądź ujęto 6430 osób w związku z popełnionym wykroczeniem lub przestępstwem, których zwalczanie należy do kompetencji tej formacji. Największą grupę stanowili sprawcy wykroczeń o charakterze stricte migracyjnym – przekroczeniem granicy wbrew przepisom, nielegalnym pobytem, nielegalnym zatrudnieniem, a także osoby przekazane po przekroczeniu granicy wbrew przepisom przez Policję Federalną Niemiec oraz Policję Republiki Czeskiej. W 2016 roku funkcjonariusze wymienionych jednostek organizacyjnych Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej

zatrzymali bądź ujęli łącznie 2990 sprawców z czego 2315 to osoby zatrzymane/ujęte w związku z przestępstwem/wykroczeniem o charakterze migracyjnym. W porównaniu do 2015r roku odnotowano 18% wzrost liczby tego typu zdarzeń.

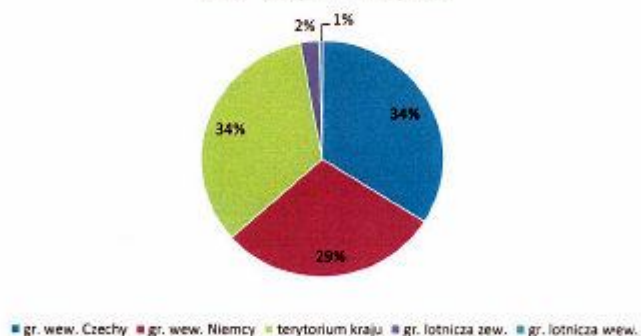
(skrót „pgwp” oznacza: nielegalne przekroczenie granicy wbrew przepisom)

W analizowanym okresie na obszarze województwa dolnośląskiego notowano wzrost (61%) liczby osób ujawnionych w związku z wykonywaniem pracy niegodnie z obowiązującymi przepisami. W 2016 roku liczba cudzoziemców zatrzymanych/ujętych w związku z nielegalnym pobytem wzrosła o 38%. Główną przyczyną zatrzymań było przeterminowanie pobytu w RP (42%), podróżowanie bez ważnych dokumentów (20%) bądź cel pobytu niezgodny z deklarowanym (12%). Notowano natomiast wzrost liczby zdarzeń związanych z nielegalnym przekroczeniem granicy przez cudzoziemców udających się z Republiki Czeskiej i Republiki Federalnej Niemiec do Polski. Największą grupę sprawców stanowili obywatele Ukrainy (87%) powracający do państw macierzystych po przeterminowaniu pobytu na obszarze Unii Europejskiej/Schengen. Na poziomie zidentyfikowanym w ubiegłym roku utrzymała się liczba zdarzeń polegających na przekroczeniu granicy wbrew przepisom z Rzeczypospolitej Polskiej.

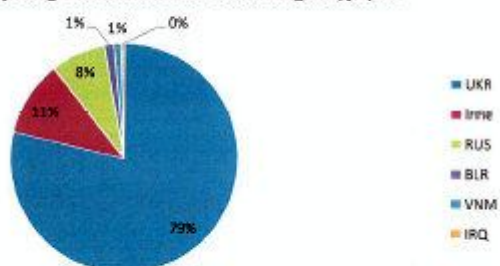
NADODRZAŃSKI ODDZIAŁ STRAŻY GRANICZNEJ

Odcinki, na jakich dochodziło do ujawnień/zatrzymań osób (woj. dolnośląskie)

W 2016 roku zdarzenia o charakterze migracyjnym notowano w głębi kraju (34%), na pograniczu polsko – czeskim (34%) i polsko – niemieckim (29%) obszaru Schengen. Największą grupę nielegalnych imigrantów stanowili obywatele Ukrainy. Ogólny wzrost liczby zdarzeń (w porównaniu do ubiegłego roku) o charakterze migracyjnym, notowany na obszarze województwa dolnośląskiego, wynika z większej liczby zatrzymań/ ujęć obywateli tego kraju.

TOP 5 głównych obywatelstw osób zatrzymanych /ujawnionych na obszarze województwa dolnośląskiego w zakresie zdarzeń migracyjnych

NADODRZAŃSKI ODDZIAŁ STRAŻY GRANICZNEJ

PSG w woj. dolnośląskim	2016 rok	Procentowy udział wyników w skali NoOSG		
Liczba osób zatrzymanych/ujętych				
PSG Jelenia Góra	399	6,20 %		
PSG Kłodzko	673	10,46 %		
PSG Legnica	268	4,17 %		
PSG Wrocław-Strachowice	885	13,76 %		
PSG Zgorzelec	765	11,90 %		
Razem w województwie dolnośląskim	2990	46,50 %		
Cały NoOSG	6430			
Liczba zatrzymanych/ujętych cudzoziemców		Główne narodowości		
PSG Jelenia Góra	340	Ukraina	316	
		pozostałe	24	
PSG Kłodzko	620	Ukraina	556	
		Białoruś	16	
		Rosja	14	
		pozostałe	34	
PSG Legnica	231	Ukraina	213	
		pozostałe	18	
PSG Wrocław - Strachowice	700	Ukraina	608	
		Mołdowa	10	
		pozostałe	82	
PSG Zgorzelec	676	Ukraina	350	
		Rosja	170	
		pozostałe	156	
Razem w dolnośląskim	2567	Ukraina	2043	
		Rosja	192	
		Białoruś	40	
		Irak	20	
		pozostałe	272	
Cały NoOSG	5354	Procentowy udział wyników w skali NoOSG – 47,94%		
Wartość ujawnionych towarów				
PSG Jelenia Góra	19 212 981 zł	17 %		
PSG Kłodzko	1 259 854 zł	1%		
PSG Legnica	52 245 606 zł	46 %		
PSG Wrocław -Strachowice	97 051 zł	-		
PSG Zgorzelec	2 035 684 zł	2%		
Razem PSG w dolnośląskim	74 851 176 zł	65%		
Cały NoOSG	114 480 336 zł			

W okresie od 4 lipca do 2 sierpnia minionego roku w ramach tymczasowego przywrócenia kontroli granicznej na granicy wewnętrznej (w związku z organizowanym w Polsce szczytem NATO oraz Światowymi Dniami Młodzieży) funkcjonariusze Placówek Straży Granicznej operujących na terenie województwa dolnośląskiego skontrolowali łącznie 34 446 osób, w tym 15 081 cudzoziemców. W wyniku prowadzonej kontroli granicznej zatrzymano łącznie 42 osoby (w tym 28 obywateli Ukrainy, 8 obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, 3 obywatele Syrii, 1 obywatela Tunezji, 1 obywatela Mołdowy i 1 obywatela Litwy), odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 25 cudzoziemcom. Ponadto skontrolowano łącznie 6023 środki transportu (w tym 129 samolotów, 30 pociągów, 266 autokarów, 5258 pojazdów osobowych, 317 pojazdów ciężarowych i 23 inne pojazdy). Dokonywanie przez funkcjonariuszy Placówek Straży Granicznej kontroli granicznej spotkało się z pozytywnym odbiorem społecznym. Podróżni wyrażali aprobatę i zrozumienie dla prowadzonych działań. Nie odnotowano skarg i zażaleń na wykonywane w ramach tymczasowego przywrócenia kontroli granicznej czynności.

Zagrożenia notowane na obszarze województwa dolnośląskiego, a w tym i Euroregionu Nysa, mają bezpośredni związek z migracją cyrkulacyjną i pobytową obywateli Ukrainy. Zdarzenia związane ze zorganizowaną nielegalną migracją są ujawniane przez Placówki Straży Granicznej operujące na autostradzie A4 (głównie Placówka Straży Granicznej w Zgorzelcu). Natomiast od początku roku na polsko-niemieckim obszarze Schengen zarówno po stronie polskiej jak i niemieckiej notowano szereg zdarzeń związanych z nadużywaniem procedur uchodźczych w Polsce. Proceder ten miał charakter zorganizowany. Kierowcami pojazdów, w których przewożeni byli (głównie) obywatele Rosji narodowości czeczeńskiej byli m.in. obywatele Ukrainy. W porównaniu z 2015 na obszarze woj. dolnośląskiego notowano następujące tendencje:

1. Wzrost liczby zdarzeń z udziałem obywateli Ukrainy, którzy przeterminowują pobyt w UE lub wykorzystują wizy uzyskane w wyniku wyłudzenia.
2. Wzrost ujawnień miejsc składania i wyrobu nielegalnych produktów tytoniowych (w tym papierosów).
3. Największą wartość spośród zabezpieczonych/ujawnionych towarów stanowiły wyroby tytoniowe (tytoń i papierosy) ujawnione w głębi kraju. Odnotowano sporadyczne przypadki zabezpieczenia towarów/ przedmiotów na pograniczu polsko-niemieckim, polsko-czeskim i odcinku zewnętrznej granicy lotniczej.

Z danych ujętych w dokumencie określonym „Mapa cudzoziemców” wynika, że na obszarze województwa dolnośląskiego liczba cudzoziemców posiadających ważne karty pobytu oscyluje w granicach 149 855 osób. Osoby te to głównie obywatele Ukrainy (65%) oraz Rosji (5%) a także Korei Południowej (4%).

Kończąc niniejsze rozważania chciałbym podkreślić, iż konieczne i niezbędne wydaje się dalsze prowadzenie przez służby graniczne państw Euroregionu Nysa monitoringu zagrożeń poprzez bieżącą wymianę informacji w celu utrzymywania gotowości dla reagowania na pojawiające się zagrożenia i sposób działania sprawców przestępczości migracyjnej. Niezwykle istotne także jest współdziałanie Straży Granicznej, Policji Federalnej Niemiec i Policji Republiki Czeskiej, w tym służb operacyjnych celem uelastyczniania działań w przypadku modyfikacji działań sprawców przestępstw o charakterze migracyjnym. Bez wątpienia służy temu kolejna zresztą konferencja, w której bierzemy wspólnie udział, a wymiana doświadczeń pomiędzy prokuratorami państw Euroregionu Nysa z pewnością przeloży się na poprawę dobra wspólnego, jakim jest ochrona granic zewnętrznych przez nielegalną imigracją, zwalczaniem i zapobieganiem przestępczości z tym związanej.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w Bolesławcu

delegowany do Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze

Marek Gorzkowicz